

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Verkoop.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente Groningen maken bij deze bekend, dat, ten overstaan van den Heer Mr. W. LAMAN TRIP, Notaris alhier, op WOENSDAG den 27sten Mei 1857, des voormiddags te 10 uur, zullen worden verkocht:

Eenige **IJFENBOOMEN**, staande aan den Heere-
weg, en **LINDENBOOMEN**, liggende bij de Stads Tim-
merschuur, alsmede **OUDE HOUT, TOUW, IJZEREN**
en verdere **ONBESCHRIJFENDE**, waarbij een **IJZEREN**
HEK met **ZIJVLEUGELS**, hoog 3,50 breed 4,00,
HANTOORLAMPEN en **IJZEREN VUUR-**
HAARDEN. Deze VERKOOP zal beginnen buiten de
Meerpoort.

GRONINGEN, 16 Mei 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.

De Secretaris: HORA SICCAMO.

Reclames voor de Schutterij.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen;

Gelet hebbende op het bepaalde bij art. 18 en 22 van Zijner Majesteits besluit van 28sten Junij 1828 (*Staatsblad* no. 42), waarbij de werkzaamheden worden geregeld van de **COMMISSIE van ONDERZOEK**, bedoeld bij art. 15 der Wet op de Schutterijen van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no. 17);

Brengen bij deze ter kennis van de navolgende personen, te weten:

a) Degenen, welke in het vorige jaar om **LIGCHAAMS-GEWIKEN, BROEDERDIENST** en andere redenen voorwaardelijk van de Schutterlijke dienst zijn vrijgesteld;

b) Degenen, welke uit andere plaatsen zich hier **MEET DER WOON** hebben nedergezet, waaronder ook zijn begrepen **MILITAIREN**, die hunne **PASPOORTEN** verkregen en zich alhier gevestigd hebben, en zulks voor zoo verre zij zich in dit jaar ter inschrijving voor de Schutterij hebben aangegeven, en vermeenen mogten redenen tot vrijstelling of uitsluiting te hebben;

c) De zich in deze Gemeente gevestigd hebbende **VREEMDELINGEN**, mede voor zooverre zij zich in dit jaar ter inschrijving hebben aangegeven, en vermeenen mogten redenen tot vrijstelling of uitsluiting te hebben.

Dat gemelde **COMMISSIE** tot het onderzoek van — en de beslissing omtrent de **REDEKENEN van VRIJSTELLING of UITSLUITING** van de **SCHUTTERLIJKE DIENST**, voor bovengemelde personen, zitting zal houden in de Zaal van den Militieraad, in het Raadhuis op **DINGSDAG** den twee-
den Junij 1857, des voormiddags van half tien tot twaalf uur.

De bovengemelde personen, die vermeenen mogten redenen tot vrijstelling te hebben, worden ten ernstigste aangemaand, om, op tijd en plaats voornoemd, voor gemelde Commissie te verschijnen; terwijl zij, welke niet voor de Commissie verschijnen, gehouden worden geene redenen tot vrijstelling te hebben, en bij de Schutterij moeten worden ingelijfd.

GRONINGEN, 25 Mei 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.

De Secretaris: HORA SICCAMO.

De **COMMISSIE VAN ONDERWIJS** in de Provincie Groningen vergaderd voor het afnemen van **RANG-EXAMENS** op **VRIJDAG** den 26sten Junij, des morgens te acht uur precies, in het **CONCERTHUIS** alhier. Die zich dan willen laten Examineren, gelieven hunne Getuig-
schriften van goed gedrag, hunne Geboorte-Acten, en, zoo zij die bezitten, hunne Acte van vroeger afgelegd Examen, *franko*, vóór den 16den Junij, in te zenden bij den Schoolopziener van hun District, met duidelijke opgave welk Examen zij nu verlangen af te leggen.

GRONINGEN, 20 Mei 1857.

De Commissie van Onderwijs in de

Provincie Groningen,

Namens dezelve:

P. HOFSTEDE DE GROOT, Secretaris.

BUREAU VAN POLITIE.

Ter herkenning gedeponeerd de navolgende **GEVONDENE GOEDEREN**:

- 1) een langwerpige **Gouden Oorhanger** met Cantillewerk.
- 2) een **Gouden Halslot** met vier Strengen Koralen.

NIEUWSTIJDDINGEN.

TURKIJE.

De berichten uit de Donau-vorstendommen luiden over het algemeen zeer onbevredigend. Er blijft aldaar eene groote gisting in de gemeederen heerschen, voortgebragt en onderhouden door de onwettige maatregelen welke tegen de voorstanders van de vereeniging der beide vorstendommen werden genomen.

Het is vooral de stedehouder van Moldavië die, niettegenstaande de bepaalde instructiën der Porte, de voorstanders der vereeniging van de vorstendommen belet hunne wenschen in dien zin bekend te maken. De maatregelen, door den stedehouder genomen, hebben derwijze mishandeld aan den baron de *Talleyrand*, den Franschen commissaris, dat deze het raadzaam heeft geacht om zijnen secretaris naar Constantinopel af te vaardigen, ten einde de Turksche bewindslieden van den stand van zaken te onderrigten en aan te dringen op maatregelen, ten einde den stedehouder te nopen zich te houden binnen de grenzen zijner wettige bevoegdheid. — Aan dezen stap van den Franschen commissaris schijnt in de gegeven omstandigheden nog al eenig gewicht te moeten worden toegeschreven.

Eenige Weener dagbladen deelen een adres mede, geteekend door meer dan zevenhonderd boyaren, handelaren en grond-eigenaren in Moldavië, tegen de vereeniging der vorstendommen, welk adres door hen overhandigd is aan *Saffet-effendi*, den Turkschen commissaris voor de organisatie der vorstendommen. In dat adres gaat men zelfs zoo verre van te beweren, dat de vereeniging der vorstendommen eene schending is van het Parijsche vredetractaat! Dat Weener dagbladen dit adres gretig opnemen, kan bij Oostenrijks zucht om die vereeniging te keer te gaan, geen bevrediging wekken.

ITALIË.

De Paus is volgens de jongste berichten te Loretto aangekomen. Zijne reis wordt voorgesteld als een triomftogt, ofschoon zij niet door het weder begunstigd werd, daar het bijna elken dag regende. Overigens levert de reis weinig belangrijks op; zij ging van drie onbeduidende voorvallen ver-
gezd, waarvan veel ophef wordt gemaakt, te weten: dat eens de strengen van het span paarden braken; een andermaal, dat de tred, waarop de Paus den voet zette, bezweek, en eindelijk, bij eene andere gelegenheid, dat de Paus bij het binnenstijgen van zijn rijtuig het hoofd stiet.

SPANJE.

Het hoofd van het tegenwoordige ministerie, maarschalk *Narvaez*, heeft in den senaat eene belangrijke verklaring afgelegd en die hem tevens zeer tot eer verstrekt. Er was namelijk in de zitting van den 16den, door een lid van reactio-
naire denkwijze, den generaal *Calonge*, een voorstel gedaan, strekkende tot berisping van den maarschalk *O'Donnell* en van de hoofdofficieren die met hem de revolutie van 1854 en de optreding van het progressisten-bewind bewerk hebben. Nadat

de heer *Calonge* dit voorstel had toegelicht, vatte *Narvaez* het woord op en verdedigde *O'Donnell* en verdere *Vicalvarien* in eene rede die gewis niet warmer had kunnen zijn, ware zij door een hummer uitgesproken. »Heeren senato-
ren — zoo sprak hij — toen het Hare Majesteit behaagde, mij met het voorzitterschap in het tegenwoordige kabinet te bekleeden, was het eerste besluit, dat bij mij opkwam en hetwelk door mijne geachte ambtgenooten goedgekeurd werd, alle moeite te doen om ook zelfs de laatste sporen uit te wis-
schen van de noodlottige verdelheid, waardoor de conser-
vative partij gesloopt geworden was.

»Wat heeft de heer *Calonge* eigenlijk ten doel met zijn voorstel? Wil hij dat er een parlementair onderzoek naar de handelingen van deze of gene personen gedaan worde? Welke tijdstippen zijn het, waarop de senaat zou moeten letten, om den opstand der bedoelde generaals juist te kunnen beoor-
deelen? Is het niet waar, dat de geheele natie in 1854 voor dien opstand en zijne gevolgen bereid was door de feilen der vroegere ministeriën?

»De heer *Calonge* verklaart dat oproerige bewegingen in het leger niet ongestraft mogen blijven. Maar is er geen mili-
taire opstand, waarin hij zelf deel genomen heeft? Hierbij denk ik aan het jaar 1843; wij werden toen door de zuiverste drijfveren geleid; maar het is een feit, dat hij destijds aan den opstand deel had even als ik zelf.

»Moeten wij achtenswaardige legeroversten in staat van beschuldiging stellen, die de Koningin verdedigd en de zaken gebragt hebben in de gesteldheid welke ons het regt geeft om hier te zitten? Mijne heeren, begeven wij ons niet in weder-
zijdsche verwijten: dat is een gevaarlijk, een glibberig ter-
rein, hetwelk wij dienen te vermijden. Ik zeg aan alle man-
nen van karakter: sluit u aan; verhoedt de ongelukken waarmede het vaderland zou kunnen bezocht worden; slaan wij de handen samen om Spanje te verheffen tot de hoogte waarop het staan moet, en waarop het voorzeeker komen zal, zoo maar onze onderlinge tweedragt niet in den weg staat.

Deze verklaring maakte zoo veel indruk, dat het voorstel van den heer *Calonge* niet eens in overweging is genomen.

Intusschen is men in de volgende zitting op deze verkla-
ring van den president-minister teruggekomen. De graaf van Lucena, *O'Donnell*, betuigde aan *Narvaez* zijnen dank over de wijze waarop hij *Calonge* tergezegt had. »Maar,»
voegde *O'Donnell* daarbij — en deze bijvoeging toont dat hij niet even verzoeninggezind tegen *Narvaez* is als deze tegen *O'Donnell*. »*Narvaez* verdedigde zijne eigene zaak, want is het niet waar, dat de hertog van Valencia naauw verbonden was aan de bewerkers van den opstand in 1854? Is het niet waar, dat hij dien opstand door allerlei middelen heeft aan-
gemoedigd?»

Deze beschuldiging werd terstond door *Narvaez* weerspro-
ken. »In antwoord op de vragen van den graaf van Lucena,»
zeide hij, »strekke, dat sedert lang, in Spanje en in het bui-
tenland, vele lasterlijke geruchten ten mijnen opzichte in om-
loop zijn; ik acht het dus gelukkig dat de dag der ophelde-
ringen gekomen is, en ik verklaar op de meest plegtige wijze,
dat ik volstrekt geen deel genomen heb aan de militaire
beweging van 1854. Dat de graaf van Lucena het tegendeel
bewijze; de senaat zal hem en ook mijne inlichtingen hooren.
Spanje en Europa zullen tusschen ons oordeelen.»

Doch de verklaring van *Narvaez* vond ook nog van eene
andere zijde tegenspraak, die ligt verdere gevolgen hebben kan. De generaal *Lersundi*, thans minister van marine, trok zich de blaam aan, die *Narvaez* op de ministeriën van vóór 1854 geworpen heeft, daar ook hij tot een derzelve heeft behoord. Hij eischte derhalve de intrekking dier woorden, en dreigde bij weigering daarvan met zijn ontslag.

Narvaez antwoordde hierop:
»Mijne redevoering was slechts het gevolg van den verzoen-
inggezindheid die mij bezield; met leedwezen heb ik gezien welke eene gedwongene uitlegging men mijne woorden gegeven heeft. Toen ik zeide, dat de revolutie was uitgelokt door de buiten-
sporigheden van vroegere ministeriën, heb ik niet willen doelen op eenig ministerie in het bijzonder: ik bedoelde alle vroegere kabinetten, zelfs die waarvan ik de eer had president te zijn. Waarom zouden wij niet bekennen, dat wij allen dwalingen begaan hebben? Ik ben niet verwaten genoeg om te meenen, dat ik zelf er geene begaan heb. Zoo, na deze verklaring, het door mij gesprokene in sommige ooren nog onaangenaam mogt klinken, ben ik niet ongezin om het terug te nemen.»

Het zal nu de vraag zijn, of *Lersundi* inderdaad uit het ministerie zal treden. Hoe het echter zij, in het kabinet, dit is niet te ontkennen, is daardoor eene nieuwe bron van tweedragt ontstaan, die, zoo niet nu, dan toch later stellig tot eene ministeriële wijziging of crisis aanleiding zal geven.

Het door de regering aan de Cortes ingediende wetsont-
werp tot regeling der drukpers, bedreigt vele drukkers met den ondergang. De sommen die door de uitgevers van de dagbladen zullen moeten worden gestort, en de boeten waar-
aan zij zijn blootgesteld, zijn zoo aanzienlijk, dat het beroep van dagbladuitgever of schrijver voorzeeker een der meest ver-
derfelijke in Spanje zal worden. Om een politiek dagblad uit te geven, zal men aan den staat moeten voldoen eene regstreekse belasting van 2000 realen (f 250) als het blad te Madrid wordt uitgegeven, en van 1000 realen (f 125) indien de uitgave elders geschiedt. Om met de uitgave eene aan-
vang te maken, moet men kunnen bewijzen dat die belasting voor drie jaren bij anticipatie is voldaan. Deze belasting is onafhankelijk van den borgtocht, die voor Madrid 500,000 realen (f 62,500) en 200,000 realen (f 25,000) voor de provin-
ciën is. De artikelen over onderwerpen betreffende staat-
kunde, wijsbegeerte en godsdienst moeten met de namen der schrijvers geteekend zijn. Wat de boeten betreft, zijn er gevallen waarin het cijfer tot 80,000 realen (f 10,000) kan worden opgevoerd. Eene afzonderlijke regtbank zal worden inge-
steld ter kennisneming van de drukpersdelicten; zij zal bestaan uit vijf regters te Madrid en uit drie in de provinciën. De plei-
dooijen ter verdediging zoowel als ter volhouding van de be-
schuldiging in zake vervolgingen der dagbladen, mogen niet wor-
den openbaar gemaakt.

ZWITSERLAND.

De bondsraad is thans officieel onderrigt, dat Pruisen de voorwaarden betreffende de oplossing van de verwikkelingen nopens Neuchâtel, aanneemt, met afstand van de vordering eener geldelijke schadevergoeding van een miljoen franken.

Volgens het Fransche dagblad *le Pays*, is het seer be-
paaldelijk ten gevolge van de zending van prins *Napoleon* naar Berlijn, dat de zaak van Neuchâtel thans op het punt is van te worden geregeld.

(Een Parijsch correspondent van *le Nord* zegt, dat de reis van prins *Napoleon*, die thans te Parijs is teruggekeerd, nog een ander resultaat heeft opgeleverd. »In de diploma-
tie,» schrijft bedoelde correspondent, »wint het gerucht al meer en meer veld, dat Keizer *Napoleon* groot gewigt hecht aan eene spoedige bijeenkomst der monarchen van Frankrijk, Rusland, Oostenrijk, Pruisen, Beieren, Saksen en Wurtemberg. Op dat vorstencongres zouden worden ter sprake gebragt: de toenadering tusschen Rusland en Oostenrijk, de eventuele afstand van Denemarken aan Zweden, de veranderingen die in eenige kleinere Duitsche staten moeten worden gebragt, en de Italiaansche aangelegenheden. Ik weet niet of al die vraagstukken reeds rijp genoeg zijn om te worden opgelost; zoo veel is echter zeker, dat de Keizer der Franschen die bijeenkomst van gekroonde hoofden zeer wenscht; zij zou voorbereid worden door de Koningen van Pruisen en Saksen, die door prins *Napoleon* moeten zijn overgehaald om aan 's Keizers plan hunne goedkeuring te hechten.»

GROOT-BRITTANJE.

Bij de behandeling der begroting voor marine in het Lagerhuis is bebleken, dat de uitgaven voor dat departement en de inrigting der Engelsche vloot voortaan zullen afhangen van de overige zeemogendheden.

De minister verklaarde nl., dat het budget voor marine naar zijn oordeel nooit weder tot het lage cijfer der laatste jaren vóór den oorlog zou kunnen gebragt worden. Daar Rusland, Frankrijk en de Vereenigde Staten hunne strijdmiddelen ter zee versterkten, was het, zijns oordeels, voor Engeland, de eerste zeemogendheid, pligt zijne zeemagt steeds op zulk eene sterkte te houden, als voor alle gebeurtenissen toereikend zou zijn, want er was geen betere waarborg voor het behoud des vredes dan gereed te zijn tot den oorlog.

»Ten allen tijde (zoo vervolgde de minister) behoort onze vloot veel sterker te zijn dan die van eenige andere natie in de wereld. Mocht Engeland niet in staat zijn aan alle andere zeemogendheden verzet te bieden, het mag althans niet voor eene of andere van die mogendheden in aantal en sterkte van oorlogschepen onderdoen.»

Hierop gaf de minister eene vergelijkende opgave van de sterkte der Fransche en der Engelsche zeemagt sedert het jaar 1793, waaruit bleek, dat de Fransche zeemagt de Engelsche in sterkte meer en meer nabij komt.

Het Noord-Amerikaansche stoomfregat *Niagara*, hetwelk bestemd is om den metalen draad voor den onderzeeschen tele-
graaf tusschen Ierland en New-Foundland te helpen leggen, is dezer dagen in Engeland aangekomen, en ligt nabij Gravesend ten anker. Dit vaartuig, hetwelk eene zekere beroemdheid heeft, trekt in hooge mate de aandacht van het publiek tot zich, en wordt dan ook door een aantal belangstellenden bezigtigd.

Eerstdaags vertrekt de *Niagara* van de Teems naar Liver-
pool, om de helft van den atlantischen kabel aan boord te nemen. — Onder de passagiers is professor *Morse*, en er be-
vinden zich ook twee Russische zee-officieren aan boord, om het neerlaten van den kabel bij te wonen.

Naarmate het tijdstip nadert, waarop de groote onderne-
ming zal beproefd worden, om den afstand van de oude en nieuwe wereld, wat gedachtenwisseling betreft, te doen ver-
dwijnen, begint de belangstelling in het wêlsagen dier onder-
neming toe te nemen, en reeds zijn onderscheidene wed-
dingschappen over het al of niet gelukken aangegaan. Als een eigenaardig gevolg van die voorgenomen telegrafische gemeenschap merkt men op, dat de beurs van Londen, welke des middags te 3 uur eindigt, des morgens van denzelfden dag reeds om elf uur te New-York bekend zal zijn. Het verschil in tijd bedraagt namelijk 4 uren 45 min.

Blijkens de jongste berichten uit Britsch Indië, heerschte er in sommige afdelingen der inlandse troepen nog een muit-
zieke geest, dien het gouvernement met strengheid te keer ging, maar tevens met omzigtigheid en met zorgvuldige ver-
mijding van al wat de goddienstige vooroordeelen der inlanders kwetste of naar proselyten-jagt zweemde.

Deze zaak in de zitting van het Hoogerhuis van den 19den dezer ter sprake gebragt zijnde, verklaarde de mi-
nister van oorlog, dat hij maatregelen genomen had om bin-
nen eenige weken de Europeesche krijgsmagt in Indië te kun-
nen versterken, ofschoon er, naar het oordeel des gouverne-
ments, geen volstrekte noodzakelijkheid bestond om daar te lande buitengewone maatregelen te nemen.

Met de laatste tijdingen uit Bombay zijn ook de redenen bekend geworden, waarom de generaal *Stalker* en commodore *Etheridge* zich het leven hadden benomen. Beiden om hunne dapperheid en krijgskundige bekwaamheden beroemd, waren door vermoesjenissen en ontberingen zeer in lichaamskrachten afgeworpen. De eerste benam zich het leven, wijl hij zich, nadat generaal *Outram* bijna alle beschikbare troepen voor de expeditie naar Mohammerah had meegenomen, ongerust maakte om de vrees koesterde, dat hij bij een aanval der 10,000 in den omtrek gelegerde Perzen, Bushire niet zou kunnen verdedigen. Commodore *Etheridge* werd tot dien wanhopigen stap gebragt door de ontvangst eener dépêche van den admiraal, die hem in vrij harde bewoordingen overdiend zijn gedrag en zijne militaire beschikkingen sedert de komst der vloot in de Per-
zische golf, verweet.

FRANKRIJK.

Het Wetgevend Lichaam heeft de openbare beraadslaging over de staatsbegroting voor het jaar 1858 aangevangen en alle hoofdstukken der begroting van uitgaven in minder dan twee zittingen aangenomen. Daarna is, in de zitting van den 20sten, de beraadslaging over de middelen aangevangen, en wel bepaaldelijk over het artikel betreffende de nieuwe be-
lasting op de rentegevende papieren, wier invoering door het gouvernement voorgesteld is. Verscheidene leden hebben daar-
tegen bezwaren ingebragt, doch de groote meerderheid schijnt daarvoor gunstig gestemd te zijn, even als het publiek, het-
welk niet ongaarne de beursspeculanten aan eene nieuwe be-
lasting zou zien onderwerpen.

De *Moniteur* deelt een berigt mede, dat in hooge mate de algemeene belangstelling wekt, en eene zeer gunstige stem-
ming heeft te weeg gebragt. Uit officiële berichten blijkt na-
melijk, dat de oogst door geheel Frankrijk uitmuntend staat, niet alleen wat het zaad betreft, maar ook de wijnstok heeft in jaren niet zoo gunstig gestaan, en komen geene onvoorziene omstandigheden dit verblijvend vooruitzicht verstoren, dan zal dit jaar de voorraad wijn, welke bijna geheel was opgeruimd, weder vrij aanzienlijk zijn.

Volgens de laatste brieven uit Algiers, had de maarschalk *Randon* die stad den 17den dezer verlaten, om zich aan het hoofd te plaatsen der thans tegen de Kabysten aange-
vangen expeditie. Volgens de door den maarschalk genomen besluiten, zullen drie kolonnes in overeenstemming werkzaam zijn, twee in de provincie Algiers en eene in de provincie Constantine; men wil door dit stelsel het bijeenrekken der Kabylische strijdmagt op één punt beletten.

BELGIË.

De door de beraadslaging over de wet op de instellingen van leeftijdigheid in het land veroorzaakte ontsteltenis be-
gint algemeen te worden. Na al wat door de liberalen is aan het licht gebragt, kan geen mensch die ter goeder trouw is de ware strekking van het wetsontwerp meer ontkennen: on-
dergeschiktheid van den staat aan de kerk, en het komen van een stap nader tot de zuivere theocratie. Overal te Brussel, op de openbare plaatsen zoowel als in partikuliere kringen, is deze beraadslaging het onderwerp van velerlei beschouwin-
gen en beoordeelingen, en in de provinciën verkeert het pu-
blik in eene nog grooter spanning. Zoo moeten in verschei-
dene gemeenten van Henegouwen twisten en zelfs vechtpartijen zijn voorgevallen tusschen de voor- en tegenstanders der voor-
gestelde wet.

Na de verwerping intusschen van het voorstel van den heer *Frère Orban* om de beraadslagingen te verdagen totdat een onderzoek zou zijn ingesteld naar de wenschen en behoeften des lands ten aanzien van deze belangrijke zaak, kan de eind-
uitslag der beraadslagingen in de Kamer der volksafgevaardigden reeds als zeker worden voorspeld. De clericalen partij, die de overgrote meerderheid uitmaakt, zal het wetsont-
werp aannemen, wat daartegen ook nog moge worden in-
gebragt.

De hoop der liberalen blijft evenwel ook dan nog op den Koning gevestigd. Deze moet aan den minister van justitie verweten hebben, dat hij hem niet vooraf beter omtrent den waren staat van zaken had ingelicht. »Indien de waarheid mij bekend ware geweest,» zou de Koning gezegd hebben, »dan had ik stellig mijne toestemming tot het indienen van het wetsontwerp niet gegeven; gelukkig echter blijft mij nog,

des nood, het middel om de wet, na hare aanneming, niet te bekrachtigen."

Vrijdag zijn de beraadslagingen begonnen over de artikelen en wel het eerst over de artt. 71 en volgende, die het beginsel der wet inhouden: »de instellingen van liefdadigheid met bijzondere besturen zullen door den Koning kunnen worden toegelaten."

Die beraadslagingen zijn buitengewoon hartstogtelijk geweest. Nadat een paar sprekers de voorgestelde artikelen verdedigd hadden, heeft de heer *Tesch* een reeks van amendementen ingediend, waarbij de bepalingen van het ontwerp worden gewijzigd in den zin der artikelen 537, 910 en 937 van het Burgerlijk Wetboek.

De heer *Malou* heeft, namens de centrale sectie, verklaard, dat de meerderheid der amendementen van den heer *Tesch* verwierp als strijdend met de maatschappelijke regten en met de welbegrepen belangen der armen. De minister *Notomb* heeft daarop verklaard, dat ook de regering zich niet kon vereenigen met die amendementen, en bij die gelegenheid de gedane voorstellen genoemd »onbegrijpelijk, belagchelijk, onnoodig, onwaardig, en wat des meer zij. De heer *de Bruckere* heeft daarop den minister op een vrij scherpe wijze onder het oog gebracht, dat die amendementen ontleend waren aan de wetsvoordracht van den minister *Faider*, welke de heer *Notomb* nog zeer onlangs openlijk had geprezen, wegens den daarin doorstralenden geest van matiging. Volgens de liberale bladen, is de minister, na de ontvangene teregtwijzing, onbewegelijk blijven zitten, klaarblijkelijk zeer ontduld over den noodlottigen strik, waarin hij, door zijn eigen toedoen en wegens volslagen gebrek aan parlementaire logica, was gevallen.

De afgevaardigde *Delehy* heeft daarop verlangd te weten, of de speciale administrateurs zouden worden beschouwd als gewone burgers, dan wel als openbare ambtenaren. De regterzide schijnt die inlichtingen niet noodig te hebben geacht, ten minste van onderscheidene kanten is met veel gedruisch aangedrongen op het sluiten der beraadslaging. Tot veler verwondering heeft ook de heer *de Thaan* zich zeer sterk en niet zonder drift voor die alziende verklaard, op grond: »dat het land de beraadslaging moede was." De heer *Frère* heeft hiertegen zeer nadrukkelijk aangevoerd, dat het land door de beraadslaging moest worden voorgelicht, en dat, als de regterzide de verdere regelmatige behandeling der zaak wilde smoren, dit hiernaas moest worden toegeschreven, dat zij bevreesd was voor het land, dat is voor de publieke opinie. De heeren *Rogier*, *Verhaegen*, *Delfosse*, *Orts* en andere liberalen hebben met den heer *Frère* ingestemd, en zoo nadrukkelijk geprotesteerd tegen het sluiten der beraadslaging, dat het reeds daartoe door den voorzitter *Delehy* gedane voorstel is ingetrokken. — Nadat de minister *de Decker* had verklaard, dat hij in de zitting van Dinsdag zou voorstellen, om de beraadslaging over de artt. 72 en 78 te sluiten, zijn de afgevaardigden in een vrij opgewondene stemming uiteengegaan.

Er wordt overigens ook door feiten van anderen aard veel gisting in het land veroorzaakt. Men ijvert b. v. tegen de bals en danspartijen, waartegen men zelfs door middel van geteekende brochures op vrij ergerlijke wijze te veld trekt. Men is zelfs zoo ver gegaan, dat de directie der school van kantwerkers van Liedekerke, aan onderscheidene meisjes, bij wijze van straf, de haren heeft doen afsnijden, omdat zij, eene kermis bijwonende, aan de volksdansen deelnamen. Het is bijna ongelooft, maar het feit bevestigt zich ten volle.

De rector der universiteit te Gent, de heer *Serrure*, heeft zijn zoon doen inschrijven als student bij de Katholieke universiteit te Leuven. Dien ten gevolge heeft de akademische senaat eene bijeenkomst gehouden en eenparig werd besloten een brief aan den minister van binnenl. zaken te zenden, waarin hij zijnen grooten weerszin betuigt, om onder het voormitterschap van den heer *Serrure* zitting te houden, na de hoogst onbehoorlijke handelingen van dien rector. Deze brief zal door alle hoogleeraren worden ondertekend.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zittingen van Vrijdag en Zaterdag den 22sten en 23sten Mei.

De beraadslagingen worden voortgezet over het wets-ontwerp regelende de jagt en visscherij.

Na aanneming van art. 22, met eene verbeterde redactie van de Regering, werd art. 23 zonder beraadslaging goedgekeurd. Art. 24, over het laten losloopen van honden, werd met 31 tegen 18 stemmen verworpen. Eene door den heer *van Wintershoven* voorgestelde lezing werd mede verworpen met 33 tegen 16 stemmen.

De artt. 25 en 26, betreffende hetgeen bij het visschen toegestaan en verboden is, werden onveranderd zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Art. 27 werd, na gehoudene beraadslaging, aldus vastgesteld:

»Tegen de nadeelen, uit te groote vermenigvuldiging van wild of schadelijk gedierte ontstaande, worden door onzen met de zaken der jagt en visscherij belaste minister maatregelen verordend.

»Hij is bevoegd, buitengewone magtigingen tot het schieten of op andere wijze beemesteren van wild of schadelijk gedierte in gesloten of open jagttijd te verleenen of te laten verleenen, met toekenning der bevoegdheid om honden te gebruiken.

»De aanvragen ter bekoming van zoodanige magtigingen, zoo wel als de magtigingen zelve, zijn vrij van zegel.

»De laatste worden aan de ambtenaren, met het toezigt op de jagt en visscherij belast, op de eerste vordering vertoond."

Art. 28, bevattende bepalingen omtrent het verkoopen, te koop uitstellen, vervoeren van wild of visch in gesloten jagt- of vischtijd, enz., werd vermeerderd met eene nieuwe alinea tusschen de 3de en 4de alinea's van het artikel, voorgesteld door den heer *Strens* en aangenomen met 27 tegen 23 stemmen, luidende:

»Het vervoer van visch, afkomstig uit vischwater dat met geen ander in verbinding staat, vermeld in art. 13 b, wordt op dezelfde wijze gedekt" (te weten door eene verklaring van oorsprong, af te geven door het hoofd van de gemeente, waar de afzender woont, of waar het wild geschoten of de visch gevangen is).

Art. 29, bevattende bepalingen omtrent het verlot voor het vangen van schadelijk gedierte en van konijnen, werd op voorstel van den heer *van der Linden* (waarmede de vergadering zich met 43 tegen 8 stemmen vereenigde) met eene 2de alinea vermeerderd, luidende:

»Door deze bepaling wordt niet verminderd de bevoegdheid van waterschapsbesturen, om ten aanzien van het uitgraven en delven in het belang van de waterkeering verordeningen vast te stellen."

Art. 30, betreffende de premien toe te kennen aan het uitoorloopen van schadelijk gedierte, werd na gehoudene woordenwisseling met 29 tegen 19 stemmen aangenomen.

Op artikel 31, rakende het doen registreren der zwanendriften, eendenkooijen of duiventillen, stelde de heer *Westerkhoff* voor, de bepaling aangaande de zwanendriften te doen wegvallen. Dit voorstel werd met 28 tegen 16 stemmen verworpen.

De artikelen 32 tot 36, betreffende dezelfde onderwerpen, zijn daarna onveranderd goedgekeurd.

Op artikel 37, — aangevende de personen welke met het toezigt op de jagt en visscherij belast zullen zijn, en waarin dat toezigt moet bestaan, — werden twee amendementen voorgesteld: een door den heer *Nathaniël*, die ook bezoldigde opzieners wenschte aangesteld te zien, dat met 37 tegen 15 stemmen verworpen werd, en een van den heer *van Heiden* *Reinestein*, waarmede de Regering zich vereenigde.

Het artikel luidt na die verandering aldus:

»De beambten der rijkspolitie zijn belast met het toezigt op de jagt en visscherij, zoo wel in het algemeen als diegenen in het bijzonder, welke daartoe door Onzen met de zaken der jagt en visscherij belaste minister bepaaldelijk zullen worden aangesteld (woorden van het amendement van den heer *van Heiden* *Reinestein*).

»Zij waken tegen de overtredingen van deze wet en der in artt. 9, 10 en 11 bedoelde verordeningen.

»Tot gelijke waakzaamheid zijn de maréchaussée, de dienaars van justitie en gemeentelijke politie, de beambten der rijks- en plaatselijke middelen verplicht.

»Onze met de zaken der jagt en visscherij belaste minister stelt, op verzoek der eigenaren van of reghebbenden op gronden en wateren, en in hun belang, ook onbezoldigde beambten van rijkspolitie aan en ontslaat hen des noodig.

»Tot het opsporen en staven van overtredingen dezer wet en der in artt. 9, 10 en 11 bedoelde verordeningen zijn alle voor-

melde beambten bevoegd alle gronden, behalve die in art. 12 b genoemd, te betreden."

De artt. 38 en 39 werden zonder beraadslagingen en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Op voorstel van den heer *van Eck* werd de behandeling van art. 40 uitgesteld tot na die van art. 52, dat daarmede in verband staat.

De Vergadering is daarop overgegaan tot de behandeling van art. 41. Op dit artikel waren amendementen voorgesteld door de heeren *van Deinsse* en *Sander*. Die van den laatste, zoo op dit als op artt. 42 en 43, kwamen den minister van justitie voor dermate te grijpen in het strafstelsel door de Regering in dit wetsontwerp voorgedragen, dat hij den wensch uitte dat die wijzigingen vooraf een onderzoek in de afdeelingen ondergingen, verklarende hij daarbij tevens dat, mogt de Kamer besluiten om de openbare beraadslaging voort te zetten, en zich met het voorstel van den heer *Sander* vereenigen, de Regering alsdan het wetsontwerp zou moeten intrekken.

De Kamer heeft toen hare beraadslagingen afgebroken, en de wijzigingen van den heer *Sander* naar de afdeelingen gezonden tot onderzoek.

Zitting van Maandag den 25sten Mei.

In de zitting van heden heeft de Kamer besloten om na afloop van de aan de orde gestelde wets-ontwerpen uiten te gaan en na Pinksteren hare werkzaamheden voort te zetten, wanneer, na de verwachtte antwoorden op het wetsontwerp over het lager onderwijs, de discussiën daarover een aanvang zullen nemen.

's GRAVENHAGE, 25 Mei.

Z. M. heeft tot kommandeur van de orde Eikenkroon benoemd den heer *Simon*, majoor van de artillerie, in garnizoen te Gent.

De directie der Nederlandsche Rijn-spoorweg-maatschappij heeft een besluit genomen, hetwelk wel verdient dat wij de aandacht daarop vestigen.

Zij heeft voor het internationaal goederenverkeer de vracht voor alle klassen op een zoo veel verminderd, dat deze thans lager is gesteld dan die te water, en de Rijn-spoorweg dus niet alleen het snelste maar ook het goedkoopste middel van gemeenschap aanbiedt tusschen de Nederlandsche havens der Noordzee en de staten van het Deutsche tolverbond.

Nog van veel grooter gewigt zal de maatregel worden, wanneer de Duitsche spoorweg-maatschappijen in het algemeen, en die van Keulen-Minden in de eerste plaats, het voorbeeld van de Nederlandsche Rijn-spoorweg-maatschappij zullen volgen. Hierop bestaan ook alleszins goede uitsigten.

Het is te wenschen dat deze spoedig zullen worden verwezenlijkt, en dat Duitschland het op prijs zal stellen dat Nederland een initiatief heeft genomen, hetwelk voor het tolverbond, vooral met het oog op zijn verkeer met Engeland, van het grootste gewigt kan worden.

De hoofd-commissie tot oprigting van een monument ter nagedachtenis van den hoogleeraar *Abt. des Amorice van der Hoeven*, heeft aan hen, die bijdragen daartoe hebben geleverd, berigt, dat het gezegde monument, opgericht op de algemeene begraafplaats te Utrecht, voltooid is; dat het op Donderdag den 4den Junij 1857, des namiddags te 2 uur, zal worden onthuld, en dat de noodige maatregelen zijn genomen, om hen, des verkiezende, tot die plechtigheid toegang te verschaffen.

ROTTERDAM, 24 Mei.

Heden is hier van Bergen-op-Zoom aangekomen eene tweede bezending van jonge vossen, en wel 38 stuks, om van hier te worden vervoerd naar Engeland. Zij zijn, zoo men verhaalt, bestemd om in de koninklijke bosschen op het eiland Wight te worden gebracht, ten einde later daarop groote jagten te maken. De jagers zien die vijanden van het wild met liefde vertrekken.

Ten gevolge van de gunstige tijdingen, welke aanhoudend uit Noord-Amerika overkomen, wordt de zucht tot landverhuizing in Zeeland jaarlijks grooter. Dezer dagen zijn een honderdtal personen, meerendeels jonge lieden uit den boerenstand, scheep gegaan, terwijl nog 120 gereed stonden om hen te volgen, ten einde de reis naar de nieuwe wereld te aanvaarden.

TIEL, 22 Mei.

Heden heeft ter civiele teregtzitting der arrond. regtbank de uitspraak plaats gehad in de zaak van den heer *Semuel van Praag*, oud-procureur te Paramaribo, eischer, tegen den heer *D. van Haren Noman*, uitgever van het dagblad *de Indiër* te Zalt-Bommel. De regtbank heeft bij haar vonnis verstaan, dat de eischer, in een artikel, voorkomende in no. 3 vopr 1855 van *de Indiër*, is gehoord en gelasterd, en heeft mitsdien de vordering van den eischer tot veroordeeling van den gedaagde in eene schadeloosstelling voor geleden schade in eer en goeden naam, toegewezen, en tevens die schadeloosstelling bepaald op f 100. Voorts gelast, dat een exemplaar van het vonnis zal worden aangeplakt te Z.-Bommel en te Paramaribo, met de veroordeeling van den gedaagde in al de kosten, behoudens diens verhaal op den schrijver, den heer *J. H. W. Muller* te Paramaribo, door den gedaagde in guarantee geroepen.

GRONINGEN, 26 Mei.

Bij kon. besluit van den 18den dezer is op zijn verzoek eervol ontslag verleend aan den heer *H. J. Schepel*, uit de betrekking van schepper van de schepperij Noordbroekster-Hamrik en Wagenborgen, en als zoodanig als lid van de directie van het Termunterzijvest, en zijn benoemd: tot lid van de directie van het Oterdumerzijvest voor het district Oterdum, de heer *H. BONESCHANSKER*; tot dijkregter in het dijkregt van Woldendorp, de heer *A. B. Botjes*; tot dijkregter van Bellingewolde of lid der directie van het Bellingewolderzijvest, de heer *T. Roelofs*; tot schepper der schepperij Noordbroek, de heer *T. H. Ten Have*; tot dijkregter in het dijkregt van den Stads Nieuwenpolder, de heer *R. K. Ebbels*; en tot dijkregter van Oterdum, de heer *H. J. Toxopeus*.

Bij besluit van den commissaris des Konings van heden is bepaald, dat de kring, getrokken geweest rondom den stal van *Th. Dijk*, te Schillingham, gem. Winsum, zal worden opgeheven, daar er sedert den 26sten Januarij i. l. geene ziekte heeft geheerscht.

Uit *Zevenhuizen* wordt ons van den 23en en het volgende ter plaatsing toegezonden:

Woensdag laatstleden was zekere *JAN HOFSTEGE* aan het branden van zijn boekweitland, toen omstreeks twee uur het vuur door den vrij hevigen zuidwesten wind oversloeg tot de aanzwettende bosschen van jonkheer *mr. U. W. F. van Panhuys* te Groningen. Binnen zeer korten tijd was eene uitgestrektheid van 5 à 6 bunders maatsbosch, van zeventien-jarigen groei, eene prooi der vlammen en volgde alras eene voor kort vernieuwde boeren behuizing en schuur, aan denzelfden eigenaar toebehoorende. De gebruiker *DERK MARTENS FERINGA* was even als zijne naburen op het veld aan den arbeid en hulp dus verre.

De vrouw, bezig te waschen, werd letterlijk door het vuur overvallen en had slechts even den tijd om hare kinderen te redden, en met toegesnelde hulp vier op stal staande koeijen los te snijden. Buiten een kabinet, klok en eenige kleinigheden, is van den inboedel en van het boerenbeslag niets gered. Van nagenoeg zestig duizend sparren is maar één duizendtal overgebleven, en het is aan de doelmatige hulp en ijver der op het kleppen der brandklok toegesnelde menigte te danken, dat een aangrenzende akkermaatsbosch werd gered. Eene aan de overzijde der vaart geleegene boerenbehuizing werd, hoewel met veel inspanning, door besproeiingen behouden. Niets van het verbrande was waarborgd. Men zegt dat, waren de bij het reglement van politie voor de gemeente *Leak*, omtrent het branden van boekweitvelden vastgestelde bepalingen naar vereischte nagekomen, deze ramp niet zou hebben plaats gegrepen.

Het in ons vorig nummer medegedeelde berigt betrekkelijk het spoorwegplan onzer Regering, bevestigt zich. In eenen brief uit 's Hage aan de *Dr. Ct.* komt dienaangaande nog het volgende voor:

Het ministerie van binnenlandsche zaken heeft een wetsontwerp opgesteld, houdende de bepaling, dat eene som van hoogstens 100,000 gulden door het Gouvernement zal mogen worden besteed tot het bekostigen van opnemingen, waterpasingen en andere werkzaamheden van dien aard, vereischt tot het samenstellen van een uitgewerkt plan van een Nederlandsch spoorwegwet.

Uit het bedrag, der aangevraagde som, blijkt reeds, dat het samen te stellen plan uitgebreid en veelomvattend zal zijn; het zal waarschijnlijk eene door den heer *Simons*, den gewe-

zen minister van binnenlandsche zaken, geleverde schets tot grondslag hebben. Het wetsontwerp is aan den ministerraad medegedeeld, en er reeds in behandeling gebracht; tegenbedenkingen heeft het aldaar niet ontmoet, althans niet wat het beginsel en de strekking betreft; doch er moeten eenige aanmerkingen over het aanzienlijke bedrag der noodig geachte som gemaakt zijn."

Uit *Odooorn* schrijft men ons van den 25sten: Gisteren is hier tot stand gebracht een kerkelijk zanggenootschap, onder de zinspreuk: »*Liefde en Eendragt*." Dit genootschap telt aanvankelijk tachtig leden en bestaat uit drie afdeelingen, die van *Odooorn*, *Exloo* en *Valthe*. — Er is voor het geheel eene bijzondere directie benoemd; de afdeelingen worden afzonderlijk bestuurd door de plaatselijke onderwijzers *H. E. Port*, *E. Lubbers* en *J. H. Ten Hagen*. — Wij wenschen hartelijk, dat dit genootschap van duur moge zijn en schoone vruchten dragen.

Het onweder 'twek i. l. Donderdag zoo hier als elders in ons land heeft gewoed, heeft op onderscheidene plaatsen ongelukken veroorzaakt, door het in brand steken van gebouwen. Het treurigste ongeval wordt uit Den Ham, in Overijssel, gemeld. Een braaf huisvader namelijk komt in zijne woning, zet zich neder, en pas geseten, heeft hem en zijn zoon, dat hij op den schoot had genomen, de bliksem. Beiden waren oogenblikkelijk dood. — Onder Steenwijkerwold zijn twee vette runderen op het land doodgeslagen.

Door het ministerie van binnenl. zaken zal op den 3den Junij worden aanbesteed: Het spanen van een telegraafdraad langs de bestaande palen tusschen Amsterdam en Arnhem en van Zutphen over Goor en Oldenzaal naar de Hannoversehe grenzen.

Bij de onderscheidene corpea van de infanterie is eene dringende aanschrijving van wege het dep. van oorlog ontvangen; om jonge lieden, onderofficieren en korporals bij het Nederlandsche leger aan te moedigen om zich voor het leger in Oost-Indië te engageren.

Hoofdbestuurders van de Ned. maatschappij tot bevordering van gemeeskunde hebben de algemeene vergadering, die dit jaar te Zwolle zal worden gehouden, verschikt en thans bepaald op Woensdag en Donderdag den 24sten en 25sten Junij. Onder de voorstellen, welke op die algemeene vergadering zullen worden behandeld, behoort dat van wege de afdeeling Onderdendam, om het hoofdbestuur te magtiger, zich tot den minister van binnenl. zaken te wenden, met uitnoodiging, dat het dezen moge behagen, binnen den kortst mogelijken tijd, al vast in het eerstvolgend zittingjaar der Staten Generaal, aan de wetgevinge magt aan te bieden de wetsvoordracht bevattende de gemeeskundige staatsregeling.

KERK- en SCHOOLNIEUWS.

VERENDAM, 25 Mei 1857. Ter voorziening in een tweeden, nieuwen predikant alhier, werd door kerkeraad, kerkvoogden, notabelen en geëligeerden uit de respectieve gilden of kluften, heden het navolgende twaalf- en zestal geformeerd. Twaalfal, alphabetisch gesteld: d. d. J. ABRONCH, te Muntendam; H. VAN BERKUM, te Nieuw-Beerta; H. BROUWER, te Oudkerk, c. a.; H. CANNINGHIER, J. J. ZN., te Metshawier; J. DOUWES, te Leens; J. B. F. HERSPINK, te Gielen; F. J. HESSE, te Westerbeek; M. AAG MEIJER, te Vries; B. J. RIEDEL, te Stadskanaal; G. W. SANNES, te O. Pekela; E. COCHERAS VAN DER WOUDE, te Noordbroek; W. G. VAN DER ZWAAG, te Zuidbroek. Zestel: ABRONCH; VAN BERKUM; BROUWER; CANNINGHIER; VAN DER WOUDE; VAN DER ZWAAG.

Te Hellevorstsluis is andermaal beroepen ds. LOSSEBT te Bergambacht.

Dr. C. J. BAYON, pred. te Vreeland, heeft voor het beroep naar de Herv. gemeente van Woerden bedankt; ds. J. H. A. C. HANSEN, predikant te Ravestein en Dieden, voor dat naar Axel.

De algemeene synodale commissie der Nederl. Herv. Kerk, in aanmerking nemende, dat de uitslag der synodale geldleening, gedurende hare voorjaarsvergadering niet volledig bekend zal worden, en de synode dus, wier vergadering te dezen jare invalt op den 1sten Julij, eerst zal kunnen beslissen, of de inschrijvingen al dan niet worden aangenomen, heeft den termijn voor de eerste storting der gelden, oorspronkelijk bepaald op den bovengenoemden dag, voorloopig uitgesteld tot nader te bepalen tijdstip.

(Ingezonden.)

MARUM, 21 Mei (Hemelvaartsdag) 1857. Heden vierde men in de gemeente Marum een algemeen kinderfeest. 't Eerste voorstel daartoe ging uit van het »Nul" en vond bij de leden, bij de ingezetenen en bij de jeugd eene gretige ontvangst. Spoedig werd er uit den boezem van het Nul eene commissie benoemd, gelden ingezameld, een programma vastgesteld en alles voorbereid en geregeld, wat men dacht voor het feest noodig en nuttig te zijn. Het feest nam een aanvang met het houden eener openbare les in de verschillende scholen der gemeente, die door een overgroot getal ouders en kindervrienden werd bijgewoond. Naar 't voorstellers meening, had het feest zelf geen ander doel dan om den kinderen, vooral den armen, »pret" te bezorgen. Doch in weerwil hiervan werden les en toespraken in betrekking gebracht tot de hemelvaart van den grooten Kindervriend. Al de scholen waren met zorg versierd. Nadat de kinderen na afloop der les elk een stuk koek hadden ontvangen, begaven ze zich met hunne onderwijzers en de leden der feestcommissie naar het logement van *DIJKSTRA*, staande nagenoeg in het midden dezer uitgestrekte gemeente. Daar zag men achtereenvolgende aankomen, voorafgegaan door twee driekeurige vlaggetjes, waarop de naam van het dorp, de kinderen van Noordwijk, Marum, Niebert en de Wilp, te zamen ten getale van 648. Er was voor gezorgd, dat ze in de opene lucht plaats namen en zich uitrusten konden. Welk een heerlijke aanblik! Zulk eene schare kinderen, lagchende en bloeiende als een schoone lentedag, gedocht in het feestkleed, ooringd door misschien duizend toeschouwers, even blijde en vergenoegd als de kinderen zelve, en dat alles opgeluisterd door eene heerlijk ontlukende natuur, die met duizend stemmen Gods opdragende liefde uitroept! Nu werden de kinderen onthaald op hier. Vervolgende werden er eepige liederen door hen gezongen. De uitvoering liet natuurlijk, vooral wat de maat betreft, wel iets te wenschen over, daar men vóór geen repetitie kon houden. Een voor deze gelegenheid vervaardigd gezang zongen zij staande voor genoemd logement. Toen rigte de burgemeester een hartelijk woord tot de verzamelde menigte, maar in 't bijzonder tot de kinderen. Zijn ed. achtb. wees voornamelijk op twee deugden, eéde echt Nederlandsche »éde Christelijke deugd, die bij het feest ten grondslag hadden geltegen, maar ook moesten blijken daarvan de vrucht te zijn, t. w. eendragt en liefde.

Met de herhaling van het laatste couplet van het lied »Vereeniging", een driewerf herhaald boezem en het zingen van het volkslied werd de toespraak beantwoord. De weldadige indruk van 't een en ander was — wij durven het met vrijmoedigheid zeggen — op aller gelaat en in aller houding te lezen.

Daarop begaf men zich al zingend naar de verschillende scholen, waar chocolade en krent-brood met boter reeds de komenden wachtte. Met graagte werd het genuttigd.

Eene plaat »tot herinnering aan het kinderfeest, gehouden in de gemeente Marum, op hemelvaartsdag den 21sten Mei 1857" werd nu nog ten toon gesteld. Deze plaat is geleverd door den steendrukker *CASPARTE* te Groningen, die daardoor ook wedergetoond heeft, dat hij voor betrekkelijk weinig geld net en smaakvol werk weet te leveren. Later zal daarvan aan ieder kind een exemplaar worden uitgereikt. Ook aan het beste moet een einde komen. Het feest werd door de onderwijzers met dankzegging gesloten, en de jeugd begaf zich, toen de avond reeds begon te vallen, jubelend naar de ouderlijke woning.

BONSEMA.

(Het bovenstaande werd ons te laat toegezonden om nog in ons vorig nummer te kunnen worden opgenomen. RED.)

(Ingezonden.)

Nog iets over de synodale geldleening.

»Niet te dikwijls wordt gezegd, wat niet te veel wordt behartigd." Aan dat spreekwoord gedachtig, achten wij het niet overbodig nog eens, langs dezen weg, op het bovenstaande onderwerp de aandacht te vestigen. Immers, wat door de synodale circularis en de Kerkelijke Courant dienaangaande wordt medegedeeld, komt niet onder de oogen van allen, die in deze zaak belang stellen of stellen moesten, omdat er zijn die, uit gebrek aan kerkelijken zin, zulke geschriften niet lezen, of wien de tijd en gelegenheid daartoe ontbreekt. Het is daarom, dat wij de welwillendheid der redactie van dit veelgelezen blad hulde doen, die ons de gelegenheid gunt, om eene bijdrage ter aanwijzing van middelen mede te deelen, die ter bereiking van het voorgestelde doel kunnen medewerken.

Het was niet overbodig dat dit doel nog eens, door den hoogleeraar *P. HOFSTED DE GBOOR*, in een voorgaand artikel in het licht werd gesteld. Het schijnt tech, dat sommigen meenen, dat het synodale fonds voornamelijk zou bestemd zijn, om de reeds bestaande predikantsatramenten te verhoogen of te verbeteren. Dat is het doel niet. Maar ware het dat, zou men het tegen moeten werken? Wie heeft reden te denken, dat die verhoging dan zou plaats hebben, waar zij niet dringend noodzakelijk was? Of is hier plaats voor den tijd? Wij kennen bijna geene predikanten die van hunne bezoldiging

opgelegd hebben; minder nog die daardoor rijk zijn geworden; allerminst die zoodanig voordeel trokken van eene latere tractementsverhooging. Van velen weten wij daarentegen, die nauwelijks kunnen leven en in hunne behoeften voorzien. Weigen en dan doorgaans op gevoerden leeftijd, valt eene standplaats te beurt, die oorspronkelijke voordeelen geeft, eenigzins te vergelijken met die aan eenen winstgevendsten post verbonden. Wij meenen alzoo, dat achterdocht en afgunst hier droombeelden scheppen.

Maar nog eens zij het gezegd: Tractementsverhooging is het doel der synodale geldleening niet. Het doel is de opbouw der gemeente zelve, en dus het wezenlijk heil des volks. Nu in onzen tijd zelden giften en legaten aan de kerkvoogden worden gemaakt, hoe zal die kerk, naar de behoeften des tijds en overeenkomstig de vermeerderde bevolking, de Evangeliebediening uitbreiden, zonder vermeerdering van stoffelijke middelen? Onmogelijk. Een Apostel, nl. PAULUS, erkende dit reeds in zijn tijd, en wakte daarom de gemeente zelve tot weldadigheid op. En velen zien dit ook heden wel in. Van daar, dat men ook op onderscheidene wijze het oogmerk der synode in de hand tracht te werken.

Onder de middelen daartoe geschikt tellen wij ook dit: dat men bij wijze van giften aan eigene gemeente of gemeentebestanden, door inschrijving deelnemen aan de synodale leening. De kerkeraad hier ter plaatse heeft langs dezen weg eene som van driehonderd gulden ten voordeele der kerkvoogdij, wier middelen beperkt zijn naar evenredigheid der bestaande behoeften, bijeen mogen brengen. Namen sommigen daaraan deel van wie men het nauwelijks durfde hopen, onttrokken zich anderen van wie men de medewerking met grond verwachtte mogt: in het algemeen werd in dezen het spreekwoord bewaarheid: eendragt maakt magt.

De ondergeteekende neemt de vrijheid, dezen ook elders, gelijk bij ons reeds voor ettelijke weken, genomen maatregel, met de meeste bescheidenheid meer algemeen aan te bevelen. Men kan alzoo, naar plaatselijke inzichten en omstandigheden, voor kerk of school- of diakoniefonds, of welke andere nuttige en hulpbehoevende inrigting ook, in zijne eigene gemeente aan de leening deelnemen. Men verbindt dus aan het hoofd doel nog een Christelijk nevensdoel. Men werkt, ook bij groot verschil van stoffelijk vermogen, eendragt mede tot heil der maatschappij, tot opbouw der gemeente, en, zoo als wij meenen, ter verheerlijking van God en Jezus Christus.

Wij hopen, ja vertrouwen, dat er overal in onze vaderlandsche gemeenten, waar daartoe de gelegenheid gegeven wordt, ook de goede wil, de genegenheid niet zal ontbreken, en zullen ons verblijden indien wij ook door deze regelen daartoe eenigzins mogen hebben medegewerkt.

W. C. VAN DER ZWAAG.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Wegens stoornis op den draad tusschen Zwolle en Deventer konden geene berigten worden overgezonden.

Wij verwachten, dat de teleurstelling, die tot nu toe maar al te dikwijls wordt ondervonden in het niet ontvangen van voor ons gereed liggende tijdingen meer zeldzaam zal worden, wanneer de tweede lijn tusschen hier en Arnhem zal zijn gelegd. Tusschen deze stad en Zwolle is de draad gereed.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 21 Mei, *Huisman* Nina, Livorno; — 22 de *Boer* Wilhelmina Henriette, Trieste; *Hazewinkel* Hm. Prudence, Alicante; *Zeegers* Catharina, Porto; *Kuiper* Compagnie, Hartlepool; — 23 *Wijnman* Can. Clío, Bat.; *Visser* g. Jonge Willem en *Bontekoe* Zonneeuw, Livorno; *Booswijk* Hendrika, Middelbro; *Pekelder* Lisette, Sunderland; *Kramer* Rensina, Wolgast; *Heins* Bouwina, Bremen.

TEXEL 20 Mei, *Croes* Mentor, Londen; — 22 *Lohman* Zeldenrust, Sunderland; *Mellema* Jacobus Anthonie, Christiania; — 23 *Kierck* Ned. oorl. stooms. Cycloop, Helvoet.

VLEIE 19 Mei, *Plukker* Hendrik, Laurvich; — 20 *Gruppelaar* Stad Goor, Dunde; *Ploeg* Verrouwen, Nieuw.

HELVOET 22 Mei, de *Jonge* Reina, Cette; — 23 *Vonk* Vier Gebroeders, Tafelbaai.

BROUWERSHAVEN 20 Mei, *Horneman* Nova Zembla, v. Banjoew. n. Rott.; — 22 v. *Rhijn* v. *Alkemade* Prinses Amalia, Bat.

BRIELLE 23 Mei, *Schoemaker* Tweelingen, Kijertemide.

VLISSINGEN 19 Mei, de *Jonge* Sjoukina, Livorno; *Lever* Jantina Ikna, Camillas; — 22 *Koning* Haven, Lubeck.

SHANGHAI voor 27 Maart, *Abthink* Amazone, Hong Kong.

PENANG 22 Maart, *Browning* Klaziena, Singapore, den 28 dito n. Bangoon vertrokken.

POINT DE GALLE 16 April, *Horn* Commerce Compagnie, Cardiff.

CIVITA VECCHIA 16 Mei, *Mulder* Zorg en Vijlt, Rott.

LIVORNO 16 Mei, *Smit* Garonne, Amst.

MARSEILLE 19 Mei, v. *Maldechem* Ned. oorl. freg. de Ruiter, Toulon.

Op de LOIRE 19 Mei, *Huisman* Hendrika, Rott.

Londen 20 Mei, *Kramer* Sophia, Malta.

DEAL 22 Mei, *Nyman* Komeet, v. Buenos Ayres n. Londen.

Bij het GOODWIN SAND 20 Mei, *Groeneweld* Prinses Amelie, v. Amst. n. Samarang.

Bij DUNGENESS 18 Mei, v. d. *Laan* Tweelingen, v. Cette n. Riga.

Bij PLYMOUTH 19 Mei, *Beling* Beethaven, v. Gonaives n. Hamb.

GLOUCESTER 19 Mei, de *Vries* Ernestine Alida, Gron.

NEWPORT 19 Mei, v. d. *Maer* Cornelia Jacoba, Malaga.

Bij PORTLAND 18 Mei, *Duinker* Waterloo, n. Batavia en *Zwaanenburg* Kinderdijk, n. Cardiff, beide v. Rott.; *Everts* Drie Aurelia's, v. Amst. n. Venetie.

LIVERPOOL 19 Mei, v. *Ommeren* Minerva, Maldonado; — 20 *Beling* Stad Appingadam, Goatzoolcos.

NORTH SHIELDS 18 Mei, *Metz* Vier Gebroeders, Rott.

HARTLEPOOL 17 Mei, van *Eijk* Adriana Francisca, Vlissingen.

HAMBURG 21 Mei, *Albers* Elschle en *Speelman* Cath. Alberdina, Amst.; *Driest* Wildeman, Trieste; *Pot* Gesina Mensinga, Seville; *Riebeling* Catharina Margaretha, Amst.

CUXHAVEN 22 Mei, *Dijk* Elzina Jantina, Alicante; — 23 *Potjewijld* Herman Albert, Zante; *Bakker* Thetis, Nizza; *Potter* Jacomina, Trieste; 23 *Bakker* Geert. Femine, Gijrenti; *Bossinga* Berendina, Benicarlo; Fenna Gerarda, Livorno; *Bakker* Christine Jacqueline, Cette.

BREMERHAVEN 20 Mei, de *Vries* Hilke de Vries en *Huisman* Aurora, Amst.; — 22 *Mulder* Stuurmans Harmonie, Trieste; de *Boer* Elzina, Hartlepool; *Mulder* Margrietha, Amst.

HADERLEBEN 18 Mei, *Bartels* Gesina, Newc.; *Snedes* Petronella Albertina, Hamburg.

KIEL 20 Mei, van *Dijk* Eva Hinderika en *Net* Jantina Margrietha, Stettin.

DANTZIG 18 Mei, de *Jonge* Ettina, Amst.; *Meijer* Geertina en *Oldenburg* Sara Maria, Harl.; *Olthoff* Catharina, Zwolle; — 20 *Bakker* Reenna, Groningen.

STOCKHOLM 16 Mei, *Baas* Wilhelmina en *Mulder* Grietje de Groot, Petersburg.

BOLDERAA 17 Mei, *Vos* Catharina Knelsina, Hamburg.

Vertrokken.

AMSTERDAM 20 Mei, *Hagedoorn* Zes Gebroeders, Hamburg; — 21 *Haagsma* Doctrina en *Amicilia*, Gothenburg; — 22 *Scherphier* Argo, Smirna; *Otto* Frederika Wilhelmina, Archangel; *Mooi* Maria Geert., *Harmstra* de Jonge Pieter en v. d. *Veen* Henriette, Hamburg; — 23 *Haasnoot* Henriette, Alexandria.

TEXEL 22 Mei, van *Emmen* Johanna Brons, Napels; *Stenders* de Stad Workum en van *Kempema* Sippe Visser, Londen; *Brouwer* Onrust, Genua en Livorno.

VLEIE 19 Mei, *Aggen* Louisa Helena en *Brandt* Mathilde, Petersb.; 20 *Schaap* Maria Joh., Archangel; — 21 v. *Smis* Onderneming, Hull.

HELVOET 22 Mei, de *Vos* Beurs van Rotterdam, Bat.; *Klein* Akayb, Newyork; *Stuit* Beerta Hendrika, Konst.; van *Hees* Johannes Anthon., Newc.; de *Witt* Willen, Archangel.

VLISSINGEN 21 Mei, *Bragt* Juffer Esse Mensinga, Smirna.

POINT DE GALLE 7 April, *Wulp* Stad Schiedam, Moulmein.

OSTENDE 20 Mei, *Plukker* Anna, Londen.

FALMOUTH 18 Mei, *Schippers* Helena Catharina, Duinkerken.

CARDIFF 19 Maart, *Orange* Ottolina en *Zwart* Padang, Hong Kong; *Bruinseks* Pantalon, Knap, de Goede Hoop; — 20 *Gibbel* Tagal, Hong Kong; *Rotgans* Koerier, Rio de Janeiro.

LIVERPOOL 19 Mei, *Dekker* de Komeet, Curaçao; — 20 *Kuiper* Gerietha Tetta en *Ruiten* Verwachting, Harlingen; *Pinksterboer* Gesina, Fijn Hillechina en *Ebling* Anna Hendrika, Nerva.

SUNDERLAND 19 Mei, van *Marion* Maria Diederika, Hong Kong, *Visser* Jeanette, Bat.

HARTLEPOOL 21 Mei, *Verhagen* Vondel, Hong Kong.

CUXHAVEN 21 Mei, *Jonker* Zwaanette, Suriname; — 23 *Klein* Alida Margaretha, Koningsb.

BREMERHAVEN 21 Mei, de *Jonge* Alida Gezina, Varel.

SWINEMUNDE 20 Mei, *Falk* Dankbaarheid, Leith; *Vos* Johanna Dorothea, Petersb.

MEMEL 18 Mei, de *Groot* Geertuida, Harlingen; — 20 van der *Wart* Vr. Alida, Amst.

DANTZIG 18 Mei, de *Jonge* Ettina, Amst.; *Meijer* Geertina en *Oldenburg* Sara Maria, Harlingen; *Olthoff* Catharina, Zwolle; — 19 *Plukker* Hermanna Hendrika en 20 *Albarts* Gesina Jantina, Groningen; *Kuiper* Dankbaarheid, Amst.; *Schenck* Frouwina, *Mooi* Noordster en *Schaap* Jonge Bernard, Harl.; *Schells* Catharina, Delfzijl.

PILLAU 21 Mei, *Kemper* Catharina, Amst.

LIBAU 13 Mei, *Hagedoorn* Cornelia Catharina en 18 de *Jonge* Jan Fresemun, de Maas.

KROONSTAD 11 Mei, *Dekker* Frauke Egberdina, de Maas; — 15 *Brouwer* Twee Gezusters, Aberdeen.

TONNINGEN 16 Mei, *Rasker* Geertuida, Dantzig; — 17 *Valomstra* Alida, Petersb.; *Poort* Dirkje, Stettin; — 18 *Luikinga* Vr. Wiegertje, Pernau.

In lading.

AKYAB 26 Maart, *Croese* Peking, van *Rossem* Tollens, *Schoolwerth* Brederode, van *Beest* Holle J. C. Schotel en *Vos* Hellevoetsluis, Europa.

CURACAO 23 April, *Topper* Prins Hendrik, Amst.

GENUA 15 Mei, de *Lange* Wester Kwartier, Londen.

LIVERPOOL 20 Mei, de *Haan* Mercurius, Archangel; *Bos* Eendragt en *Doornbosch* Jekkalina Wija, Nerva; *Brouwer* Alida, Pernau; *Veling* Harmanna, Koningsb.; — 21 *Bakker* Neptunus, Stockholm.

Zeilklaar.

Londen 20 Mei, *Pot* Catharina Elisabeth, Stettin; — 21 de *Jonge* Jantina, Gron.

LIVERPOOL 21 Mei, *Wolthecker* Elisabeth Buardi, Petersb.; *Stuit* Geerdina en *Kieft* Jantina Jikkina, Nerva.

ZOUTKAMP, 25 Mei. Binnengekomen 24 Mei, *Bolhuis* Gesina Margrietha, Newcastle.

Vertrokken 24 Mei, *Pruim* Hendrika Alberdina, Archangel.

DELFT 24 Mei. Binnengekomen den 22 Mei, *Burman* Catharina, Harb.; *Schepels* Maria, de *Lange* 2 Gezusters en 23 *Gursky* Helena, Leer; *Wortelboer* Tobina, N. Schans; — 24 *Muller* Anna, Norden.

Vertrokken den 22sten, *Buitje* de Hoop, de Polder; — 23 *Bolmeijer* Onrust, Hamb.; *Pot* de Hoop en *Dik* Annette Cornelia, Noorw.; *Brouwer* Janna, Amst.; *Venema* Aaltje, Hamb.

TERMUNSTERZIJL, 24 Mei. Binnengekomen den 18 Mei, *Leeuwe* Hendr. Jantina, Stettin; — 19 *Gust* Harmina, Noorw.; *Passmann* Maria en *Passmann* de Vr. Elisabeth, Leer.

Vertrokken den 20sten, *Mammes* Frau Anna, Papenburg; — 22 de *Vries* Eikelina en *Fokkes* Gezina, Filsummerwad; — 23 *Prins* de Jonge Barend en *Koops* Catrina, Hamb.

Zeilklaar den 24sten, *Taaij* Gezina Ida en *Butter* Twee Broeders Noorwegen.

HARLINGEN, 25 Mei. Binnengekomen 19 Mei, *Plukker* Hendrik, Oudsoen.

Vertrokken 23 Mei, *Kooi* de Goede Verwachting, Wismar; *Niggebrugge* Stad Enschedé, Dundee.

Gepraaid den 17 April, op 6° N.Br., 22° W.L., *Cruys* Stad Nijmegen, v. Amst. n. Batavia. — Den 9 Maart, op 35° 15' Z.Br., 2° 12' O.L., *Landweer* Capella, v. Padang n. Amst. — Den 3 April, op 0° 10' Z.Br., 20° 26' W.L., *Hazelhoff* Odella Margarietha, v. Swansea n. Sydney. — Den 4 Mei, op 37° 46' N.Br., 46° 25' W.L., *Rosberger* Juno, v. Sur. n. Amst. — Den 14 Mei, op 49° 46' N.Br., 7° 15' W.L., *Tweehuis* Canton, v. Hamburg n. Dona Francisco. — Den 15 Mei, op 48° 47' N.Br., 9° 30' W.L., *Janzen* Jr. Brouwershaven, v. Sunderland n. Singapore. — Den 16 Mei, op 48° 28' N.Br., 6° 49' W.L., *Kool* Vooruit, v. Rott. n. Bat. — Den 15 Mei, op de hoogte van Goudstaart, *Noordhoek* Heft Stad Enschedé, v. Amst. n. Bat. — Den 17 Mei, op de hoogte van Dungeness, de *Weerd* de Flecken Jovwer, v. Cadix n. Petersburg.

De Soud gepasseerd.

19 Mei. *Lodewijks*, Alberdina, v. Petersb. n. de Maas, m. rogge.

Jongman, Margr. Augusta, v. Petersb. n. Amst., m. tarwe.

Pijbes, Geertuida, v. Petersb. n. Engeland, m. haver.

Visker, Johannes Herm., v. Zwolle n. Riga, m. ball.

Speelman, Geert. Speelman, v. Petersb. n. Holland, m. rogge.

de *Grooth*, Lucas Wildervank, v. Petersb. n. de Maas, m. rogge.

Drent Johanna, v. Stettin n. Cambys, m. gerst.

Korter, Riga, v. Amst. n. Riga, m. stugk.

Gruppelaar, Hillechina, v. Amst. n. Koningsb., m. stugk.

Rienema, Twee Gebroed., v. Petersb. n. Amst., m. granen.

Fijn, Diana, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.

Bossinga, Herstelling, v. Petersb. n. Lond., m. haver.

Stenger, Anne en Margr. Adriane, v. Amst. n. Petersb., m. stugk.

Lever, Cath. Elisabeth, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.

Giesen, Libra, v. Brem. n. Petersb., m. stugk.

Broekman, Helena, v. Schied. n. Petersb., m. suiker.

Verstok, Begina Elisabeth, v. Newc. n. Petersb., m. stugk.

Everts, Gezina Cath., v. Rott. n. Petersb., m. stugk.

Boer, Niessina Beerta, v. Rott. n. Petersb., m. suiker.

Brandt, Gerhardina, v. Rott. n. Dantzig, m. ijer.

Poelman, Anna, v. Lond. n. Riga, m. stugk.

Drok, Catharina, v. Amst. n. Gede, m. stugk.

Hensema, Ida Berendina, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.

Kuiper, Hendr. Hillechina, v. Rott. n. Stettin, m. ijer.

Jonkhoff, Goudvisch, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.

Douwes, Sieka, v. Rott. n. Petersb., m. suiker.

Douwes, Argo, v. Amst. n. Petersb., m. stugk.

Scherphier, Renke, v. Aarhuus n. de Oostzee, m. ball.

de Jonge, Goede Verwachting, v. Rouen n. Dantzig, n. stugk.

Dekker, Fr. Egberdina, v. Petersb. n. de Maas, m. rogge.

Pot, de Spruit, v. Newc. n. Petersb., m. stugk.

de Boer Sap, Zwaant, Thelina, v. Rott. n. Petersb., m. stugk.

Mulder, Johanna Elzina, v. Antw. n. Stettin, m. stugk.

Dik, Alida Sinnige, v. Lond. n. Petersb., m. stugk.

Karsies, Mercurius, v. Lond. n. Riga, m. stugk.

de Jonge, Margr. Meijering, v. Dordr. n. Dantzig, m. ijer.

Brouwer, Argo, v. Rott. n. Petersb., m. stugk.

Roelfsema, Orion, v. Delfz. n. Swinem., m. ijer.

de Winter, Geert. Cath., v. Amst. n. Petersb., m. stugk.

Mellema, Doris, v. Lond. n. Koningsb., m. suiker.

Muller, Harmina, v. Amst. n. Stockh., m. stugk.

Boerhave, Arendina, v. Havre n. Petersb., m. stugk.

Karsies, Hillech. Wilkens, v. Brussel n. Lubeck, m. stugk.

de Groot, Jacoba Gezina, v. Lond. n. Petersb., m. stugk.

Dommering, de Fivel, v. Amst. n. Koningsb., m. stugk.

Boiten, Fossiana Siers, v. Rott. n. Petersb., m. stugk.

Sap, Emma Maria, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.

Enninga, Vliedorp, v. Graugem. n. Dantzig, m. kolen.

Kramer, Anna, v. Lond. n. Riga, m. stugk.

Staal, Vr. Clara, v. Schied. n. Keval, m. dakpann.

Harding, Alida, v. Amst. n. Petersb., m. stugk.

Bunning, Magdalena, v. Liverpool n. Narwa, m. zout.

Beukema, Marne, v. Newc. n. Petersb., m. stugk.

Last, Emilie, v. Amst. n. Stettin, m. stugk.

Kars, Roelina, v. Lond. n. Petersb., m. stugk.

Fijen, Nijverheid, v. Brussel n. Stettin, m. olie.

Brugts, Broederschap, v. Belfast n. Riga, m. zout.

Scholtens, Grietje, v. Sunderl. n. Stettin, m. kolen.

Boer, Verwisseling, v. Schied. n. Petersb., m. suiker.

Stomp, Antje Jansen, v. Newc. n. Petersb., m. stugk.

v. d. Borg, Geertje, v. Lyme Regis n. Koppenh., m. steenen.

Bossmak, Ena Elizabeth, v. Petersb. n. Holland, m. tarwe.

Jager, Margr. Antina, v. Petersb. n. Amst., m. ijer.

Rijnberg, Nachiena Lammech, v. Grimsby n. Petersb., m. kolen.

Zijl, Alpha, v. Petersb. n. de Noordzee, m. rogge.

Poelman, Doroth. Christ., v. Newc. n. Petersb., m. soda.

v. Deest, Jacobus, v. Petersb. n. Lond., m. haver.

De wind was den 19den Mei W.N.W., Z.; den 20sten W., Z., Z.W.; den 21sten Z., Z.Z.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 25 Mei, *Mellema* Jacobus Anthonie, Christiania.

TEXEL 25 Mei, *Kolkman* Geert. Margr., v. Oporto n. Petersb.

BROUWERSHAVEN 23 Mei, *Vonck* Constantia, v. Soerab. n. Rott.

VLISSINGEN 23 Mei, *Eggers* Bellona, Memel; de *Boer* Eduard, Trieste.

Londen 23 Mei, *Nyman* Komeet, Buenos-Ayres.

Bij DEAL 22 Mei, de *Jonge* Reina, v. Cette n. Rott.; — 23 de *Jonge* Jantje Meijer, v. Nizza n. Hamb.

Bij DUNGENESS 20 Mei, *Rosier* Nederl. en Oranje, v. Amst. n. Swansea.

NORTH SHIELDS 22 Mei, Hillechina, Bayonne.

GIBRALTAR 14 Mei, v. d. *Genuw* Maria Johanna, Vlaard.

SALON DES VARIÉTÉS
van J. E. DUPORT,
 staande de welbekende Schouwburgtent op de
 Grootte Markt, tweede van af het Stadhuis.
 (Toespraak en finale sluiting).
Op HEDEN WOENSDAG den 27sten Mei:
HET KIND VAN HET REGEMENT,
 Tooneelspel in 5 Bedrijven en zes Tafereelen, met
 nieuwe Decoratiën van den Heer J. GROOTVELD.
 DAARNA:
DE HOED VAN DEN HORLOGIEMAKER,
 Vaudeville in één Bedrijf.
 Aanvang te 8 uur.

GRAND THEATRE DES VARIÉTÉS,
 ONDER DIRECTIE VAN
A. VAN LIER, van Amsterdam,
 staande met zijn elegant door gas verlichte
 Schouwburg-gebouw Noordzijde no. 1
 van het Raadhuis.
 (Zekere en finale sluiting der Voorstellingen).
Op HEDEN WOENSDAG den 27sten Mei:
Eene eerste opvoering van:
DE DORPSPREDIKANT,
 Tooneelspel met Muziek in 5 Bedrijven, van
 Mw. CHARLOTTE BIRCH-PRIEFER, en
 DAARNA:
ANAS OF DE LISTIGE SCHOLIERSTER,
 Vaudeville in één Bedrijf, naar het Fransch, waarin
 Mw. VAN LIER het karakter van een elfjarig
 Meisje aanneemt.
 Aanvang te 8 uur.

De ondergeteekenden roepen mits deze aan
 Groningen een **HARTELIJK VAARWEL** toe,
 en hopen het volgend jaar wederom zoo welwillend in uw
 midden opgenomen te worden, als dit jaar het geval was,
 terwijl de aangename uren, alhier geleeten, steeds tot dank-
 bare herinnering zullen verstrekken aan
A. VAN LIER en Echtgenooten.

Harddraverij.
 Met de noodige toestemming gedenken de
 KASTELEINS te Fozhol, op den TWEE-
 DEN PINKSTERDAG eerstkomende, te la-
 ten verharddraven:
 PRIJS: een fraai CHAISGEREIDE. PREMIE: een
 DITO HOOFDETEL; waarop alle Paarden, mits ten
 genoegen der Keurmeesters, zullen worden toegelaten
 en aldaar geen Prijs hebben gewonnen. De Keuring geschiedt
 te drie- en de Rijding precies te vier uur, bij het Huis
 van den ondergeteekende.
 FOKSHOL, 26 Mei 1857.
J. H. REINDERS.

HARDDRAVERIJ.
 De **HARDDRAVERIJ** van wege
 het **GEMKENTERSTUUR** van **Opsterland**
 zal, te **Gorredijk**, om den **Gewonen**
PRIJS en PREMIE, op de Voor-
 waarden van vorige jaren, worden gehouden den **25sten**
Junij 1857. Aangifte en Keuring dien dag te 11 en
 12 uur.

HUWELIJKS-, GEBORTE- EN STERFBERIGTEN.
 *** Gehuwd:
JAKOBUS BENNEMA
 en
FROUKJE TONCKENS.
 DEN HAM, 21 Mei 1857.
 *** Getrouwd:
O. SWARTWOLT
 en
J. BARKMEIJER.
 ZUIDHORN, 21 Mei 1857.
 *** Getrouwd:
J. TER HAAR VAN BINGUM
 en
H. E. GRAVEMEIJER.
 SLOCHTEREN, 22 Mei 1857.
 *** Getrouwd:
G. HERES DIDDENS,
 van **Bellingwolde**,
 en
F. SCHMAAL UNIKEN.
 STADS-NIEUWE-KANAAL, 22 Mei 1857.
 *** Getrouwd:
J. ROMEIN, van Leeuwarden,
 Wedn. van **M. J. A. ENGELER,**
 en
M. ENGELER.
 GRONINGEN, 23 Mei 1857.
 *** Heden beviel van een **ZOON M. B. VAN HOLTHE,**
 geliefde Echtgenoot van
W. A. ENSCHEDÉ.
 GRONINGEN, 25 Mei 1857.
 *** Heden beviel voorspoedig van eene **DOCHTER T.**
GROENIER, geliefde Echtgenoot van
E. GROENEVELD FOLKERS,
 Apotheker.
 WINSCHOTEN, 26 Mei 1857.
 *** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid,
 onze waarde Moeder **GEERTUIDA HARMANNA MEURS,**
 vroeger Weduwe **N. L. SLUITER**, laatst Echtgenoot van
H. KRAAK; diep betreurd door hare Kinderen.
 GRONINGEN, 17 Mei 1857.
P. A. L. MEURS SLUITER.
 Mede namens mijne Zusters en aangehuwden Broeder.
 *** Heden overleed, tot innige droefheid harer Bloed-
 verwanten en Vrienden, onze geliefde Zuster en Behuwd-
 zuster, Mejuffr **TITIA GERHARDINA KEISER**, in den
 ouderdom van ruim 54 jaren.
 GRONINGEN, 21 Mei 1857.
M. J. KEISER.
 Uit aller naam.
 *** Heden overleed, in den ouderdom van bijna 75 ja-
 ren, onze beminde Moeder en Schoonmoeder, Mejuffr
T. DIDDENS WATERMAN, Echtgenoot vroeger van
 wijlen den Heer **JACOBUS SMEDES** en later van wijlen den
 Heer **JAN HARMS BROUWER.**
 TIJMSWEER, 21 Mei 1857.
G. PALMER HOUWERZIJL.
G. HOUWERZIJL-SMEDES.
 Uit aller naam.
 Eene kennisgeving.
 *** Heden overleed, in eene ziekte van slechts eenige
 weken en tot diepe droefheid van mij en mijne twee nog
 zeer jonge Kinderen, mijn geliefde Echtgenoot **JOHANNES**
HINRICUS BRUINS. Hij bereikte den ouderdom van ruim
 34 jaren.
 GRONINGEN, 24 Mei 1857.
T. BRUINS, geb. DEELMAN.

*** Bij den Boekhandelaar **F. H. BRUAT**, te
 Dordrecht, is van de Pers gekomen:
HANDBOEKJE
 VOOR
JONGE ZEELIEDEN
 VAN
Koopvaardij,
 DOOR
A. F. GIESSE,
 Koopvaardij-Kapitein.
 MET 3 PLATEN, EEN KAAFT EN TABEL.
 Prijs in Linnen Stempelband / 2,50.

*** De Boekverkooper **A. W. G. VAN OTTER-
 LOO**, te **Leeuwarden**, heeft uitgegeven en algemeen ver-
 krijgbaar gesteld:
Het vrolijk Pinksterfeest.
 Een Feestgeschenk voor de Jeugd, door **H.**
DRIESMAN. Prijs 30 Cent.

VERKOOPING
VAN SCHILDERIEN, SCHETSEN,
TEEKENINGEN, ENZ., ENZ.
M. DE MAAN, 21, Deurwaarder te **Leeuwarden**, zal
 op **MAANDAG** den 18den Junij 1857, des voormiddags te
 tien uur, en, zoo noodig, den daarop volgenden dag, ten
 Huize van **A. VISSER**, in **Bentham** aldaar, bij publieke veiling,
 tegen gereede betaling, verkoopen:
 Al de door wijlen den Kunst- en Historieschilder **OTTO**
DE BOER, te **Leeuwarden**, nagelaten **SCHILDER-
 STUKKEN**, zoo origineel als kopieën; voorts eene partij
SCHETSEN en **TEEKENINGEN**, benevens eene
 aanzienlijke massa **BOEKEN** met Plaatwerk; bevindende
 zich overigens onder de Schilderstukken, behalve van voor-
 noemden **OTTO DE BOER**, een origineel van **FERDI-
 NAND BOL**, en van meer andere beroemde **OUDE** en
NIEUWE MEESTERS.
 De Voorwaarden van desen Verkoop zijn inmiddels te
 vernemen en de Catalogus tegen franko aanvraag verkrijg-
 baar ten Kantore van gemelden Deurwaarder, mitsgaders bij
 den Heer **A. WIERSMA**, in de **Schrans**, onder **Huisum**;
 zullende de **CATALOGUSSEN** almede voorhanden zijn in bo-
 vengenoemd Koffijhuis **Bentham**.
 De bezigtiging wordt bepaald op **ZATURDAG** en **ZONDAG**
 den 13den en 14den Junij bevorens, des morgens van 10
 tot 2 uur.

Extract.
 Bij Vonnis van de **ARRONDISSEMENTS-REGTBANK**
 te **Groningen** van den vijftienden April 1857, behoorlijk op
 de Expeditie geregistreerd, is verklaard, dat **WILLEM**
KEIZER HENDRICKSOON, Koopman, en
BEETJE VAN DER KAMP, zonder beroep, Echt-
 genooten, wonende te **Groningen**, op eigen verzoek zijn
 gescheiden van tafel en bed, met alle gevolgen
 daaraan bij de Wet verbonden.
 Voor Extract conform:
A. MODDERMAN,
 Procureur.

Extract.
 Bij Vonnis van de **ARRONDISSEMENTS-REGTBANK**
 te **Groningen**, op den negentwintigsten April 1857, vijftig-
 tig geweest, gratis geregistreerd en betekend, is op ver-
 zoek van **GEESJE ROERENA**, zonder beroep,
 wonende te **Groningen**, verklaard, dat het **HUWE-
 LIJK** tussehen haar en haren Echtgenoot **ANTHONY**
EWOUT HOLSKEMER, zonder beroep, wo-
 nende te **Groningen**, op den achttienden Augustus 1800ne-
 genveertig te **Groningen** voltrokken, door echtscheiding
 is **ONTBONDEN**.
 Voor Extract conform:
Mr. H. VAN GIFFEN, Procureur.

EERSTE VERIFICATIE.
 De **CREDITEUREN** in de failliete
 massa van **HARM GEERTS BAK-
 KER**, Koopman te **Ommelandervijk**,
 worden bij deze verwittigd, dat de
 eerste bijeenkomst tot verificatie der **SCHULD-
 VORDERINGEN**, door den Heer **REGTER-COM-
 MISSARIS** is vastgesteld op **DINGSdag** den 2den Junij
 e.k., des voormiddags te elf uur, in het **GEBOUW** van
JUSTITIE te **Winschoten**, zoodat zij hierbij opgeroepen
 worden, om in persoon of bij gemagtigde aldaar te ver-
 schijnen.
 De Curator in voorn. Faillissement:
Mr. L. W. DE BLECOURT.

AANBESTEDING.
 De **DIRECTIE** van het **TERMUNTER ZIJL-
 VEST** is voornemens, publiek aan te besteden de navol-
 gende **WERKEN**:
**I. Een Onderhoudsbestek van de Zijl-
 vesterwerken, gelegen in het Wold-
 Oldambt, eerste gedeelte.**
**II. Een Onderhoudsbestek van de Zijl-
 vesterwerken, gelegen in het Wold-
 Oldambt, tweede gedeelte.**
**III. Een Onderhoudsbestek van de Zijl-
 vesterwerken, gelegen in het Wold-
 Oldambt, derde gedeelte.**
**IV. Een Bestek van het Maken van een
 paar nieuwe Edeuren in de Ter-
 munterzijl.**
 De **AANWIJZING** van het werk sub IV zal plaats heb-
 ben op **DINGSdag** den 2den Junij 1857, des morgens te
 tien uur, te **Termunterzijl**.
 De **BESTEEKEN** zullen ter lezing liggen van af heden,
 bij den **ZIJLWAARDER** te **Termunterzijl** en te **Nieuwolda**
 bij den Logementhouder **B. CREMER**.
 De Aanbesteding zal geschieden bij enkele Inschrij-
 ving.
 De Inschrijvings-Biljetten, ingericht in gevolge de wijze
 van Aanbesteding, in de Bestekken omschreven, zullen
 vóór des morgens elf uur van den dag der Aanbesteding
 vrachtfrij ten Huize van Aanbesteding moeten worden be-
 zorgd.
 Deze Aanbesteding zal plaats hebben te **Nieuwolda**, ten
 Huize van den Logementhouder **B. CREMER**, op **VRIJ-
 DAG** den 5den Junij 1857, des voormiddags te 11 uur.
 Namens de Directie voornoemd;
Mr. E. H. STHEEMAN.

Namens de **COMMISSIE** tot herziening
 van het **REGLEMENT** op de **WE-
 DUWENBEURS** der **Classis Wins-
 choten**, worden de **LEDEN** der Beurs
 uitgenoodigd tot het houden eener **VERGADERING**
 ten Huize van den Logementhouder **RANDA MULDER**, te
Winschoten, op **WOENSDAG** den 3den Junij d. j., des
 namiddags te 2 uur.
E. H. SIKKES.

Vrijdag den 29sten Mei 1857,
 des middags te 12 uur, zal, op de Vischmarkt te **Groningen**,
 publiek, bij perceelen, worden verkocht:
 Eene beste **MOUTEN KRAAN**, benevens eenige met
 ijzer beslagene **PAKKISTEN**.
HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** De Notaris **J. PICCARDT**, te **Hoogezand**, sal
 ten vercoke van den Heer **K. J. TOLNER**, op aauit. **VER-
 DAG** den 29sten deser, namiddags te 1 uur, ter nage-
 noemde plaats, op 9 maanden Credit, publiek verkoopen:
EENE PARTIJ SWAAN
EIKEN KROMHOUT,
 plus m. 4400 kub. Voet, geschikt voor den Scheeps-
 bouw, aangevoerd en liggende op Dienswal voor de
 Behuizingen van **J. S. DE BOER**, **ALFING** en **BRON-
 SEMA**, te **Hoogezand**.
J. PICCARDT, Not.

GROOTE HOUTBOELDAG,
 op **ZATURDAG** den 6den Junij 1857, des namiddags
 te twee uur, bij den Palmolen van **T. A. EDENS**, te **Win-
 schoten**, van:
 Eene aanzienlijke partij gewaterd, gesaagd en
 ongesaagd **HELIENHOUT**, waaronder eene me-
 nigte **HELIEN**, **STAMPERS**, **POSTEN** van verschillende dikte
 en breedte, voorts **KORTHOUT** voor Lade werk; alles
 geschikt voor Heeren Olievlagers, Molenmakers, Rijtuig-
 fabrikanten, Schrijnwerkers, Timmerlieden, enz.
B. HATZEMA VIETOR, Notaris.

TE HUUR:
 eene groote geringrijke **LIJNENREK**, om
 terwyl te aanvaarden, van **J. WIERENGA**, buiten de
 Aaport.

JAGT.
C. P. WOLFGANG, Geweer-
 maker, staat ter beschikking van de Jacht en heeft
 voor de Roteringepoort, in de Kruis van 148.
 Eene civiele behandeling belovende, verzoekt hij vriendelijk
 gunst en rekommandatie.

BESTE KROPSALADE,
 à 3 Ct. de Krop, alsmede **JONGE WORTELTJES**,
 bij **L. DE BOER**, N. Roteringestraat.

TE KOOP:
 Eene extra fraaie **CLARENCH, COUPÉ** en
BROWSKY, benevens eenige andere soorten van
LIGTE WAGENETJES voor 1 en 2 Paarden, als
 ook eene mooie doch gebruikte **TILBURY** en
GEBEIDEN (TUIGEN). Te zien en te bevragen
 bij **G. SOEDERS**, Konkl. Rijtuigfabrikant, Oude Harmonie,
 te **Groningen**.

NB. oude **RIJTUIGEN** worden ook in
 ruil genomen, en beveelt hij zich tevens aan
 tot alle **REPARATIËN** of **NIEUWE BESTELLINGEN**.

DE BOEKHANDEL
 EN
Brandwaarborg-Maatschappij
 van **T. T. BORGESIUS** is verplaatst
 van **Zuidbroek** naar **Hoogezand**,
 Noordzijde; hopende hier het vroeger ge-
 noten vertrouwen van mijne Begunstigers
 waardig te blijven, bevel ik mij minzaam in de gunst van
 mijne Plaats- en Gewestgenooten aan.
HOOGZAND. **T. T. BORGESIUS.**

Logement DE STER,
 te **Dragten**.
 Door **A. A. KOOFF** eigenaar van
 bovengenoemd **LOGEMENT** ge-
 worden zijnde, neemt de ondergete-
 kende de vrijheid ter kennis te bren-
 gen, dat hij genoemd **LOGEMENT** den
 13den Mei heeft betrokken.
 Hij beveelt zich bij het gebed Publiek ten sterkste aan
 en belooft eene spoedige en accurate bediening.
DRAGTEN, Mei 1857.
S. W. DE VRIES.

Hij is mede **VERHUURDER** van **RIJ-
 TUIGEN**.
 De ondergeteekende, **KASTELEIN**
 aan de **BURG SWUN**, te **Mid-
 delstum**, beveelt zich wederom minzaam
 aan, daar het geachte Publiek steeds op
 eene aangename en prompte bediening zal kunnen
 rekenen.
T. WERKMAN.

Een **GEHUEW** **PERSON** van
 middelbare jaren, eene vlugge en nette hand
SCHRIJVENDE, en goed kennende **REKE-
 NEN**, zag zich gaarne hier ter Stede of in
 deze Provincie, bij voorkeur liefst op een **GRANDE-
 BELSKANTOR**, geplaatst; kennend de beste ge-
 tuigschriften produceren. Adres lett. **B.**, **GRONINGER**
COURANT. Brieven franko.

IEMAND, goed kennende **SCHRIJ-
 VEN**, met **ADMINISTRATIE** en de **FRAN-
 SCHE TAAL** bekend, zag zich gaarne in
 eene **BETREKING** geplaatst, of wel
 met **SCHRIJFWERK** belast. Adres Lt. **Q.**, franko,
BUREAU deser **COURANT**.

Er wordt **GEVRAAGD**, op den Stoom-Hout-
 zaagmolen van **DE BOER** en van **DER GOOT**,
 te **Hoogezand**, om dadelijk in dienst te treden:
 een **MIDDELKNICHT**, bekwaam om
 alle soorten van Hout te Zagen.
HOOGZAND, 25 Mei 1857.

WORDT GEVRAAGD:
 eene gezonde **MEN**, heeft van buiten de
 Stad. Adres aan het **BUREAU** deser **COU-
 RANT**; Brieven lett. **X**.

**MOXON'S BRUISSCHNAGNE-
 SIA**, bijzonder werkzaam in galactische
 aandoeningen, slechte spijsvertering, jicht,
 zuur in de maag, hardijvigheid, gravel,
 enz., is een uiterst zacht, verkoelend purgeermiddel, zeer
 dienstig in de bezwaren van een te rijklijken maaltijd, en
 vereenigt daarmede het aangename van een glas Sodawater.
 Geneeskundigen hebben openlijk hunne goedkeuring er aan ge-
 geven en het hunne lijdens aanbevoelen als het beste huis-
 middel in de bovengenoemde aandoeningen, welke aan-
 beveling het boven alle andere middelen met regt ver-
 dient, daar het even heilzaam is voor een gezond als voor
 een zwak gestel.
 Het is het algemeen gevoelen, dat de jichtaanvallen po-
 gingen zijn van de natuur tot uitdrijving van *schorpe stoffen*,
 welke zich in de beweertuiging ophoopt hebben. De
Bruijschmagnesia nu is uiterst geschikt om de ophooping
 deser *schorpe stoffen* te voorkomen, en door hare verkoel-
 ende en kortswerpnde eigenschappen de nadeelige gevolgen
 van het gebruik van prikkelende spijsen en dranken kracht-
 dadig te bestrijden. Zij herstelt en verbetert het gestel
 zonder ongemak, pijn of eenig gevaar, daar zij het ont-
 staan van zuur voorkomt en alle onverteerbare zelfstandig-
 heden verwijderd.
 De Flesch kost f 2 in onderstaande Dépôts.
Amsterdam, **VERKOOPHUIS**; **Appingedam**, **S. RITSEMA**;
Assen, **H. P. A. VAN GORCUM**; **Delfzijl**, **T. J. WIJNTJES**;
Groningen, **C. RIKKERS** en **M. GAASBEEK**; **Hoogezand**,
F. M. DIKEMA; **Middel**, **A. JEULEN**; **Pekela**, **J. T.**
FELDBRUGGE; **Stads-Kanaal**, **H. KREKEL**; **Vesdam**,
S. SAVENIJE; **Winschoten**, **G. WASMAN**, en in de
 bekende Dépôts in de andere Steden.
 Te **Groningen**, bij de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**.